

Groote cavaleriemanoevres in oostelijk Noord-Brabant in 1910

Compilatie samengesteld door Harrie van Grinsven

Veghel, 10 augustus 1910: De militairen brengen heel wat drukte en beweging in onze anders zo stille plaats. Van concerten kunnen we volop genieten. En de muziek is de moeite waard. De staf van het 3^e regiment huzaren uit Den Haag heeft reeds lang zijn sporen op muzikaal gebied verdiend. Verschillende avonden in de week worden we vergast op de heerlijke tonen. Het publiek is dan ook dankbaar en toont steeds de grootste belangstelling in de muziekkuitvoeringen.

Veghel, 20 augustus 1910: Naar we vernemen zullen in onze gemeente van 29 augustus tot 13 september a.s. ongeveer 600 militairen, cavalleristen en wielrijders, ingekwartierd worden in verband met de in deze streken te houden grote cavalleriemanoevres.

Grave, 3 september 1910: Ons wordt bericht dat de eskadrons huzaren morgen, zaterdag tussen 12 en 13.30 uur het pontveer zullen overtrekken. De officieren welke gedurende de manoeuvres in onze omgeving, in Grave, Velp en Escharen worden gedetacheerd zullen hun intrek nemen in het alom bekende hotel De poort van Cleef alhier.

Foto 1 Cavaleristen op doortocht in 1910 in het centrum van Nistelrode Foto Collectie erven W.A.A. van Binsbergen

Militairen, Udensche Courant 3 september 1910: De huzaren brengen heel wat leven in onze anders zo stille plaats. Verleden zondag gaf de strafmuziek van het 3^e regiment huzaren een welgeslaagd concert in den tuin van de societeit "Concordia". Maandagnamiddag hadden we van 6 tot 8 concert op de markt en woensdag, bij gelegenheid van den verjaardag van hare Majesteit de Koningin, concerteerde de staf van 8 tot 10 uur 's avonds. Men kon over de koppen lopen, zo druk was het op het marktveld. De café's in de buurt maakten goede zaken en zouden wel wenschen dat de huzaren hier zouden blijven

Uden, 3 september 1910 Het is een lust om te zien zo bedrijvig het er uit ziet in ons goede dorp. Wegens de grote najaarsmanoeuvres is het heel de dag door op en neer te rijden en rossen van rode huzaren, kanonnen en vrachtwagens alsof de Pruis in aantocht ware. Geen besje blijft aan haar

spinnewiel, zouden onze grootouders zeggen die nog wisten wat dat voor machines waren. Maar wij kiezen een nieuw beeld dat door de tijdgenoten beter verstaan zal worden: geen dienstmeisje blijft in haar keuken! 't Zijn dan ook zo'n mooie mannen, zo slank en lenig en toch sterk: 't toonbeeld van mannelijk wezen. Maar toch een beetje opgepast, meisjes! "Één huzaar heeft één goed hart! " maar op een afstand is het 't mooiste en het veiligste voor uw goed hart! "

Udensche Courant 3 september 1910: Vrijdag 9 september a.s. zullen zich van Deventer naar Grave en omstreken op mars begeven 2 escadrons van het 4de regiment huzaren, ter sterkte van 15 officieren, 240 onderofficieren en minderen, 240 paarden en 4 vierraderige voertuigen, elk bespannen met 4 paarden. In den namiddag van den 10den september zullen deze militairen aan het Veer alhier arriveren. Waarschijnlijk zal in onze stad enige rust genomen worden.

Uden, 10 september 1910: Maandag en dinsdag bewoog zich door ons dorp de processie van Vinkel naar Kevelaer. Telken jare ziet men daarin verbeteringen aangebracht, dank zij de zorg van den Z.Eerw. Pastoor Claassen, die vroeger hier kapelaan was.

Zondagavond gaf de stafmuziek der huzaren een concert op de kiosk. Een talrijk publiek ook uit de omliggende plaatsen was aanwezig om daarvan te profiteren. De muzikanten voerden een keurig programma uit waarvoor door het publiek daverend werd geapplaudiseerd. De inkwartiering brengt in onze stille gemeente een gezellige drukte teweeg, die tot nu toe door geen enkele dissonant is verstoord daar burgers en militairen het goed met elkaar kunnen vinden. Den achtsten vertrokken de huzaren alhier naar Dinther en Heeswijk. Nu krijgen wij inkwartiering van fietsers.

Zeeland, 10 sept 1910: was aanvankelijk bepaald dat we in ons dorp slechts drie dagen inkwartiering zouden krijgen thans vernemen we dat we zes dagen de blauwe huzaren in ons midden zullen hebben en wel van 8 tot en met 13 september. Vanwege de manoeuvres hier en in den omtrek zal onze processie dit jaar niet op 8 september naar Uden trekken, doch op een andere, nader te bepalen dag.

Foto 2 Manoeuvres in N.O-Brabant in 1910 Foto Collectie erven W.A.A. van Binsbergen

Schaijk, 10 sept 1910: Een ongewone drukte belooft de volgende week wanneer de manoeuvres op de Schaijksche heide zullen gehouden worden, zowel door de inkwartieren in de omliggende plaatsen, als de vele toeschouwers welke deze manoeuvres zullen trekken. Een gulden tijd voor herbergiers, bakkers, winkeliers, enz., enz.,.

Uden: Bijna avond aan avond gaf de militaire kapel der huzaren alhier bij het raadhuis prachtige muziek te horen. Vooral zaterdagavond 10 september was 't heerlijk. Er werden verschillende

fragmenten uit Faust van Gounaud ten gehore gebracht. Maandag, dinsdag en woensdag wemelde het hier van rode en blauwe huzaren, gele ridders, militaire fietsers, enz.

't Was een prachtig gezicht die lange bonte rijen door onze straten te zien trekken, dikwijls onder lustig hoorngeschal. Velen gingen mede per fiets, enz. naar de Schaijksche heide waar grote cavalerie-manoeuvres (2500 ruiters) plaats hadden en waar ook de kanonnen en de machinegeweren zich lieten horen. Een trotse aanblik bood daar de heide en we waren fier op onze soldaten. We zouden wel ieder jaar dat schone schouwspel willen genieten. Het hele dorp leeft er van op. Maar nu zijn de mooie mannen weer weg. Algemeen is de bevolking voldaan over het nette gedrag der soldaten en naar wij horen waren deze ook goed tevreden over hunne kwartieren, slechts over een paar huizen vielen klachten. Wij wenschen officieren en manschappen veel succes van deze oefeningen en spreken gaarne onze bewondering uit over hun kranige en vriendelijke manieren.

17 september Veghel: De militairen die 17 dagen in ons dorp een eigenaardige drukte teweegbrachten zijn weer vertrokken. Donderdagmorgen vervoerden een paar extra treinen de manschappen en paarden naar hun garnizoen. Dikwijls hebben we kunnen genieten van heerlijke muziek. De neringdoenden hebben een goede cent verdiend, zodat velen het vertrek der huzaren betreuren.

Foto 3 Cavaleristen trekken de Maas over via een pontonbrug Foto Collectie erven W.A.A. van Binsbergen

Grave: De cavalerie manoeuvres welke deze week op de Schaijksche heide werden gehouden zijn druk bezocht. Vooral Woensdag waren talrijke bezoekers van heinde en verre naar de heide getrokken om van het prachtige schouwspel te genieten. Gedurende deze manoeuvre had een wachtmeester der huzaren het ongeluk zijn been te breken terwijl een ander zich erg aan zijn arm bezeerde. Gisteren, donderdagmorgen werden aan het Veer (Grave) overgezet een Compagnie militaire wielrijders op weg naar Deventer en Zutphen in hunne nieuwe grijze uniformen. De kleur hunner uniformen had veel overeenkomst met de stof, waarvan de kleding der vroegere Pauselijke Zouaven was vervaardigd. Zoals te begrijpen is hadden zij veel bekijks. Sommigen meenden dat het Belgische soldaten waren die een oefeningstocht door ons land maakten. Ook de rijdende artillerie die terzelfder tijd aan de Maas waren trok veel belangstelling met hun kanariegele uitmonstering en hoge berenmutsen. Het geheel bestond uit 2 batterijen, ieder sterk 110 paarden en 90 manschappen

en een 9-tal 4-wielige voertuigen. Het overzetten ging zeer vlug en geregeld, zodat in betrekkelijke korte tijd, zowel wielrijders als artillerie, aan de Gelderschen oever waren om hun reis voort te zetten. Met genoegen kunnen wij mededelen dat zowel HH Officieren als minderen allen zeer voldaan zijn over de goede behandeling welke zij in hunne resp. Kwartieren mochten ondervinden. Aan het diner woensdagmiddag in de "Poort van Cleve" complimenteerde de Overste de heer Abels en zeide o.m. dat dit hotel gerust kan gerangschikt worden onder de beste. Ook de bewoners van Grave en omliggende plaatsen waren erg in hun schik met de militairen en zonder twijfel zullen dezer dagen veel vooroordelen omtrent de huzaren zijn opgeheven. Woensdagavond bood de "Harmonievereniging" van Grave den heeren Officieren een concert aan op de societeit "Tot Nut en Vermaak" (Grave) waarvoor ook aan niet-leden uitnodigingen verzonden waren. De harmonievereniging voerden verschillende fraaie nummers uit terwijl tussen de concertnummers gelegenheid werd gegeven tot dansen waarvan druk gebruik werd gemaakt. Men kon het de militairen niet aanzien dat zij een zware manoeuvre dag achter de rug hadden. Na afloop dankte de overste Baron van Oldenneel in hartelijke bewoordingen de "Harmonievereniging" voor de schone muziek en boodt den president een flinken douceur voor het gezelschap aan. De Edelachtbare heer Burgemeester dankte de HH Officieren en sprak den wens uit hen nog meermalen in Grave te zien. Deze wens is voorzeker dien van alle ingezetenen van Grave want de enkele dagen dat onze gemeente de eer had de huzaren in hun midden te zien hebben de aangename herinnering aan het vroegere garnizoen weer opgewekt.

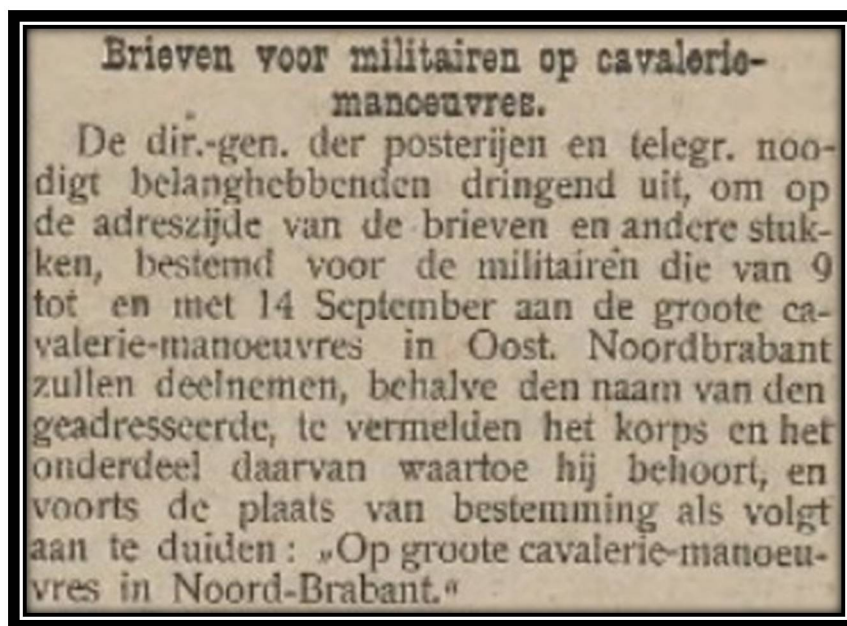

Foto 4 Oproep dir.-gen der posterijen m.b.t. cavaleriemanoevres

Veghel 21 september 1910: Een onzer landbouwers had een zestal huzaren ter inkwartiering gekregen doch schepte zo slecht op - bedorven spek met droog brood en wat zout kregen zij, anders niets – dat de kostgangers gingen lopen. Fl. 25 boete, benevens gemis van kostgeld en betaling daarvan aan een ander waar de huzaren geplaatst werden, was zijn straf.

Uden 21 september 1910: Woensdagnacht omstreeks 12 uur liep 't paard van een der te Uden ingekwartierde huzaren weg. De betreffende soldaat zocht per fiets den geheelen omtrek af en kon

ook het spoor van het paard volgen tot de plaats op enkele uren afstand waar den vorigen dag gemanoeuvreerd was. Zaterdagmorgen ontving de huzaar van uit zijne garnizoensplaats Roermond bericht, dat het paard aldaar donderdagavond om 7 uur in de kazerne was aangekomen. Het is 19 uren onderweg geweest en schijnt dezelfde weg via Deurne te zijn teruggelopen die de troep op de heenreis van Roermond naar Uden had gevolgd.

Bronnen:

1. Artikelen overgenomen uit regionale dagbladen zoals De Udensche Courant, De Graafsche Courant
2. Foto's Collectie erven W.A.A. van Binsbergen